

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ СЕМЕНА КУЗНЕЦЯ

ЗАТВЕРДЖУЮ"

Заступник керівника

(проректор з науково-педагогічної роботи)

Микола Афанасьєв
Микола АФАНАСЬЄВ

Міжнародна економічна діяльність України

робоча програма навчальної дисципліни

Галузь знань **05 "Соціальні та поведінкові науки"**
Спеціальність **051 "Економіка"**
Освітній рівень **перший (бакалаврський) рівень**
Освітня програма **Міжнародна економіка**

Статус дисципліни **базова**
Мова викладання, навчання та оцінювання **українська**

Завідувач кафедри
міжнародної економіки
та менеджменту зовнішньоекономічної діяльності

Надія ПРОСКУРНИНА

Харків
2020

ЗАТВЕРДЖЕНО

На засіданні кафедри міжнародної економіки та менеджменту зовнішньоекономічної діяльності

Протокол № 2 від 09.09.2020 р.

Розробник:

Бестужева С. В., к.е.н., доц. кафедри міжнародної економіки та менеджменту зовнішньоекономічної діяльності

**Лист оновлення та перезатвердження
робочої програми навчальної дисципліни**

Навчальний рік	Дата засідання кафедри – розробника РПНД	Номер протоколу	Підпис завідувача кафедри

Анотація навчальної дисципліни

Розвиток світової економіки у сучасних умовах характеризується посиленням взаємодії та взаємозалежності між країнами під впливом глобальних економічних процесів. На теперішній час жодна країна не в змозі забезпечити ефективний розвиток національної економіки без зовнішнього сектору. Міжнародне економічне співробітництво країни є об'єктивною основою для формування та реалізації національної економічної моделі.

Системна трансформація економіки України є важливою передумовою формування ефективної моделі міжнародних економічних відносин країни з зовнішнім світом. У той же час реформування економіки України не можливе без розв'язання завдань оптимізації системи міжнародної економічної діяльності, яка є і компонентом господарювання, і потужним каталізатором його подальшого розвитку. Міжнародна економічна діяльність є досить специфічним предметом дослідження та вивчення, що обумовлюється своєрідним синтезом макро- та мікроекономічних, комерційних і регулятивних її аспектів в умовах України. Така багатоаспектність обумовлена ієрархічністю структури світової економіки, яка передбачає різні рівні взаємодії суб'єктів міжнародних економічних відносин залежно від масштабності, компетенції та ступеня інтернаціоналізації їх господарської діяльності. У контексті реалізації національних інтересів міжнародна економічна діяльність є засобом досягнення певних підприємницьких і загальнодержавних цілей у процесі взаємодії з закордонними партнерами. У глобальному масштабі міжнародна економічна діяльність України є невід'ємним елементом системи світової економіки.

Вивчення теоретичних основ та особливостей міжнародної економічної діяльності України сприяє формуванню у студентів комплексу вмінь та навичок у сфері міжнародного економічного співробітництва та його регулятивного забезпечення.

Метою викладання навчальної дисципліни "Міжнародна економічна діяльність України" є формування знань про об'єктивні закономірності, реальні процеси та специфічні особливості міжнародної економічної діяльності України, а також практичних навичок щодо здійснення комерційних, інвестиційних та фінансових операцій у міжнародній сфері.

Характеристика навчальної дисципліни

Курс	3
Семестр	5
Кількість кредитів ECTS	5
Форма підсумкового контролю	іспит

Структурно-логічна схема вивчення дисципліни

Пререквізити	Постреквізити
Макроекономіка	Міжнародні фінанси
Економічна теорія	Міжнародний маркетинг
Світове господарство і міжнародні економічні відносини	Міжнародні комерційні операції
Економіка України	Міжнародний бізнес-аналіз
Економіка зарубіжних країн	Міжнародна торгівля

Компетентності та результати навчання за дисципліною

Компетентності	Результати навчання
Здатність визначати рівні та форми міжнародної економічної діяльності України відносин	Вміння структурувати та розраховувати сальдо платіжного балансу країни
Здатність визначати особливості міжнародної економічної взаємодії країн	Вміння ідентифікувати рівні міжнародної економічної взаємодії суб'єктів МЕДУ

Здатність аналізувати товарну та галузеву структуру зовнішньої торгівлі України оцінювати інвестиційний клімат в Україні	Вміння визначати галузеві та геополітичні пріоритети зовнішньоторговельного розвитку України
Здатність аналізувати механізми та форми співробітництва України у валютно-фінансовій та інвестиційній сферах	Вміння формувати ефективну комунікаційну стратегію щодо розробки та реалізації рішень в інвестиційній та валютно-фінансовій сфері
Здатність аналізувати динаміку та структуру міжнародних науково-технічних зв'язків України	Вміння обґрунтовувати вибір найбільш ефективних форм міжнародного науково-технічного співробітництва
Здатність виявляти особливості та принципи регулювання міжнародної економічної діяльності України	Вміння визначати та оцінювати економічні наслідки впливу державного регулювання на розвиток міжнародної економічної діяльності України
Здатність виявляти особливості та принципи зовнішньоторговельної політики України	Вміння визначати та оцінювати економічні наслідки впливу тарифного та нетарифного регулювання зовнішньої торгівлі на розвиток міжнародної економічної діяльності України
Здатність виявляти особливості укладання зовнішньоторговельних контрактів	Вміння визначати та оцінювати ефективність експортних та імпортних операцій
Здатність визначати ефекти міжнародної економічної інтеграції країн	Вміння обґрунтовувати доцільність участі країни у світових інтеграційних угрупованнях відповідно до рівня її соціально-економічного розвитку
Здатність визначати та обґрунтовувати фактори формування національної гео економічної моделі	Вміння визначати принципові особливості формування гео економічної моделі України відповідно до рівня її інтеграції у систему світового господарства

Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Форми міжнародної економічної діяльності України

Тема 1. Сутність і особливості міжнародної економічної діяльності

1. *Предмет, методи та завдання курсу "Міжнародна економічна діяльність України".*

2. *Форми міжнародної економічної діяльності.*

3. *Відкрита економіка: її сутність, основні риси та показники.*

4. *Платіжний баланс як показник ступеня інтенсивності та ефективності розвитку міжнародної економічної діяльності: його сутність та структура.*

Принципові відмінності між поняттями "міжнародна економічна діяльність" і "зовнішньоекономічна діяльність". Сутність та основні принципи міжнародної економічної діяльності. Міжнародна торгівля товарами, надання міжнародних послуг, транскордонний рух капіталів, міжнародні валютно-фінансові та кредитні відносини, міжнародна міграція робочої сили, участь у діяльності міжнародних економічних організацій, міжнародне співробітництво у виробничих та науково-технічних сферах, економічне співробітництво України в рамках інтеграційних угруповань, спільне розв'язання економічними засобами глобальних проблем. Критерії відкритості країн із перехідними економіками. Оцінювання розвитку міжнародної економічної діяльності в системі відкритої економіки України.

Методичні підходи щодо побудови платіжного балансу країни та визначення його сальдо. Освоєння методики побудови платіжного балансу за 6-ю редакцією Міжнародного валютного фонду. Аналіз та оцінювання структури та динаміки платіжного балансу України.

Тема 2. Суб'єкти міжнародних економічних операцій в Україні

- 1. Критерії класифікації суб'єктів міжнародної економічної діяльності.*
- 2. Суб'єкти міжнародної економічної діяльності на мікроекономічному рівні.*
- 3. Суб'єкти міжнародної економічної діяльності на макроекономічному рівні.*
- 4. Суб'єкти наддержавного рівня регулювання міжнародної економічної діяльності.*

Класифікація суб'єктів МЕДУ за рівнем економічної взаємодії та характером економічних інтересів. Підприємства як основні суб'єкти міжнародної економічної діяльності: цілі та основні напрями діяльності. Основні органи, які здійснюють регулювання міжнародної економічної діяльності в Україні. Міжнародні економічні організації як суб'єкти наддержавного рівня: цілі та основні напрями їх діяльності. Роль міжнародних економічних організацій у вирішенні глобальних проблем світової економіки.

Тема 3. Експорт і імпорт товарів

- 1. Основні факторні передумови участі України в міжнародній торгівлі.*
- 2. Експортна політика України.*
- 3. Імпортна політика України.*

Сучасні тенденції розвитку міжнародної торгівлі товарами та місце України на світових товарних ринках. Аналіз динаміки та структури експорту. Галузеві та геополітичні пріоритети розвитку зовнішньої торгівлі України. Аналіз та оцінювання товарної та географічної структури зовнішньої торгівлі України. Розвиток торговельно-економічних зв'язків з країнами Європи. Оцінювання ефективності сучасної експортної політики України. Особливості сучасної імпортної політики України. Аналіз динаміки та структури імпорту. Напрями оптимізації імпортної діяльності в Україні.

Тема 4. Особливості міжнародної торгівлі послугами в Україні

- 1. Сутність міжнародної торгівлі послугами.*
- 2. Міжнародний ринок послуг: сучасний стан та перспективи розвитку.*
- 3. Особливості становлення та розвитку ринку послуг в Україні.*

Принципові відмінності міжнародної торгівлі товарами та торгівлі послугами. Види міжнародних послуг та їх класифікація. Структурно-галузеві компоненти системи міжнародної торгівлі послугами (інформаційні послуги, міжнародні транспортні та банківсько-страхувальні послуги, міжнародний туризм). Міжнародні послуги у сфері виробництва, кооперування та реклами (інжиніринг, консалтинг, лізинг, франчайзинг, реклама, ліцензійний обмін). Особливості формування міжнародного ринку послуг. Галузева та географічна структура міжнародного ринку послуг, тенденції його розвитку. Нова класифікація зовнішньоекономічних послуг в Україні: структура та особливості. Інформаційні та технологічні послуги у відкритій економіці України. Розвиток системи міжнародних транспортних послуг в Україні. Сучасні тенденції розвитку міжнародного туризму в Україні. Розвиток франчайзингових, лізингових, ліцензійних та консалтингових послуг в умовах реформування національної економіки. Особливості державного регулювання міжнародної торгівлі послугами в Україні: цілі, методи та інструменти.

Тема 5. Міжнародні інвестиційні, валютно-кредитні відносини України

- 1. Особливості міжнародного інвестування на сучасному етапі.*
- 2. Специфіка участі України в міжнародних ринках капіталів.*
- 3. Роль ТНК у системі міжнародного інвестування.*

4. Особливості розвитку міжнародних валютно-фінансових відносин у країнах трансформаційного типу.

5. Глобалізація фінансових ринків та світова криза заборгованості.

Основні риси сучасної міграції капіталів. Сучасна структура міжнародних інвестиційних потоків. Аналіз структури та динаміки експорту та імпорту капіталів в Україні. Оцінювання інвестиційного клімату в Україні. Аналіз ефективності сучасної державної інвестиційної політики. Розвиток інвестиційного співробітництва України з країнами Європейського Союзу. Типи та структура корпорацій в економічній діяльності міжнародного та національного рівнів: картелі, синдикати, пули, трести, концерни, транснаціональні стратегічні альянси. Розвиток транснаціональних компаній в Україні та їх місце в національній економіці. Сутність національної валютної та фінансово-кредитної політики. Регулювання валютно-фінансових операцій в Україні. Ризики макроекономічної дестабілізації: передумови виникнення, економічні наслідки та механізми їх усунення. Зовнішній борг: структура, обслуговування, критерії оптимальності, показники. Реструктуризація боргу: сутність, види та основні шляхи здійснення. Проблеми зовнішньої заборгованості України. Характерні ознаки еволюції державного зовнішнього боргу України. Оцінювання ефективності використання кредитних ресурсів. Сучасна стратегія управління державним боргом України.

Тема 6. Україна на світових ринках праці та міжнародна трудова міграція

- 1. Сутність міжнародної міграції робочої сили.*
- 2. Міжнародний ринок праці: сучасний стан та перспективи розвитку.*
- 3. Україна в міжнародних міграційних процесах.*

Класифікація складових, факторів та видів міжнародної міграції робочої сили. Аналіз наслідків міграції робочої сили для країн-експортерів, країн-імпортерів робочої сили та світової економіки у цілому. Основні центри концентрації робочої сили та напрями руху міжнародних міграційних процесів. Сучасні тенденції розвитку міжнародних міграційних процесів. Формування та розвиток національного ринку праці. Особливості еміграційної та імміграційної політики України.

Тема 7. Міжнародний трансфер технологій та інноваційна політика в системі пріоритетів міжнародної економічної діяльності

- 1. Сутність та форми, канали міжнародного трансферу технологій.*
- 2. Науково-технічні зони в стратегії розвитку відкритої економіки.*
- 3. Особливості макроекономічної політики України в сфері науково-технічного співробітництва.*

Комерційні та некомерційні форми міжнародного трансферу технологій. Інструменти науково-технічного регулювання у відкритій економіці. Особливості сучасного розвитку науково-технічного обміну. Необхідність і доцільність державного фінансування діяльності технологічних парків та технополісів. Світовий досвід функціонування науково-технічних зон. Аналіз діяльності технологічних парків в Україні. Основні цілі організаційного регулювання науково-технічних напрямів зовнішньоекономічної політики держави. Аналіз динаміки, структури і фінансового забезпечення науково-технічних досліджень в Україні. Участь України у міжнародних науково-технічних програмах.

Змістовий модуль 2. Регулювання міжнародної економічної діяльності України

Тема 8. Регулювання міжнародної економічної діяльності України

- 1. Концептуальні проблеми регулювання відкритої економіки.*
- 2. Теоретико-методичні підходи щодо визначення характеру, рівня взаємодії та ступеня впливу держави та міжнародного економічного середовища.*
- 3. Податкове регулювання як ефективний інструмент оптимізації механізму міжнародного співробітництва.*

Взаємозв'язок між державою та її міжнародним економічним середовищем. Критерії

впливу держави на умови та результативність міжнародного співробітництва: критерій системної масштабності та критерій характеру впливу. Інструменти прямого та непрямого впливу держави на розвиток світової економіки. Напрями впливу міжнародного співробітництва на національну економіку. Моделі відкритої економічної політики Р. Купера. Аналіз та оцінювання сучасного стану податкового регулювання зовнішньоекономічних операцій національних суб'єктів господарювання.

Основні критерії оптимізації податкової системи України.

Тема 9. Особливості митного регулювання міжнародної торгівлі в Україні

1. Особливості регулювання зовнішньоторгівельних операцій в Україні: методи та інструменти реалізації.

2. Нетарифні методи регулювання зовнішньої торгівлі.

3. Відносини України з міжнародними інститутами регулювання торгівлі.

Засоби підтримки національного товаровиробника у сфері міжнародної торгівлі. Застосування митного тарифу: міжнародна практика та реалії трансформаційної економіки України. Економічні наслідки запровадження митного тарифу для національних виробників, споживачів та економіки в цілому. Особливості режиму квотування та ліцензування в Україні. Практика використання вітчизняними підприємствами “добровільного обмеження експорту”. Сучасна протекціоністська політика: антиімпортні адміністративні заходи, добровільні обмеження експорту, антидемпінг. Напрями розв'язання проблеми антидемпінгу в міжнародній економічній діяльності України. Особливості міжнародного співробітництва України зі Світовою організацією торгівлі (СОТ), Конференцією ООН з торгівлі й розвитку (ЮНКТАД), Комісією ООН з прав міжнародної торгівлі (ЮНСІТРАЛ), Міжнародним торговельним центром (МТЦ). Оцінювання ефективності сучасного співробітництва України з СОТ та перспективи його розвитку.

Тема 10. Міжнародні комерційні операції

1. Сутність та класифікація міжнародних комерційних операцій.

2. Поняття та форми товарообмінних операцій.

3. Зовнішньоторговельний контракт як основа здійснення міжнародних комерційних операцій.

Експортно-імпортні операції: сутність та види. Прямі та опосередковані експортно-імпортні операції. Реекспорт та реімпорт. Бартерні операції. Торговельні компенсаційні угоди (компенсаційні угоди, зустрічні закупівлі, угоди типу “офсет”, угоди типу “світч”, авансові закупівлі, угоди на викуп застарілої техніки, операції з давальницькою сировиною). Промислові компенсаційні операції (угоди про “розподіл продукції”, операції “бай-бек”, операції “експлуатаційної компенсації”, договір цесії). Значення міжнародних товарообмінних операцій для економіки України на сучасному етапі. Сутність зовнішньоторговельного контракту, його структура та особливості укладання. Міжнародна контрактна діяльність: особливості управління та оцінювання ефективності.

Тема 11. Україна у світових інтеграційних процесах

1. Економічна інтеграція як фактор розвитку міжнародної економічної діяльності України.

2. Основні завдання та умови європейської інтеграції України.

3. Транскордонне співробітництво України на сучасному етапі: проблеми та перспективи розвитку.

Міжнародна інтеграційна політика країни: сутність, фактори впливу та особливості формування. Сучасний напрям міжнародної інтеграційної політики України. Співробітництво України з країнами СНД: сучасний стан і перспективи розвитку. Європейський вектор міжнародного економічного співробітництва України. Основні цілі та умови реалізації Угоди про асоціацію між Україною та Європейським Союзом. Україна в системі єврорегіонів. Передумови виникнення та розвитку транскордонного співробітництва

в Україні та інших європейських країнах. Сутність, типи та форми транскордонного співробітництва. Роль транскордонного співробітництва для економічного розвитку країн.

Тема 12. Глобальний контекст міжнародного економічного співробітництва

1. Розвиток процесів інтернаціоналізації на сучасному етапі.

2. Сутність, основні етапи, форми економічної глобалізації.

3. Особливості сучасної гео економічної моделі розвитку України в міжнародному контексті.

Форми соціально-економічної інтернаціоналізації: глобалізація і регіоналізація. Аналіз сучасних досліджень взаємозв'язку процесів глобалізації та регіоналізації. Особливості сучасної економічної глобалізації. Показники розвитку економічної глобалізації. Ієрархічність глобальної економіки: світовий рівень глобалізації, глобалізація на рівні окремої країни, галузевий зріз глобалізації, глобалізація на рівні підприємства. Наслідки глобалізації для окремих країн і регіонів. Аналіз гео економічних моделей розвитку з урахуванням специфічних рис трансформаційних зрушень у національних економіках транзитивних країн. Основні завдання сучасної зовнішньоекономічної стратегії України.

Перелік практичних (семінарських) занять, а також питань та завдань до самостійної роботи наведено у таблиці "Рейтинг-план навчальної дисципліни".

Методи навчання та викладання

У навчальному процесі використовуються: лекції; практичні заняття, групова робота, бесіди, ділові ігри, рольові етюди, тестування, проведення дискусій з обговорення різноманітних ділових ситуацій, розв'язання аналітичних задач, робота з літературою, реферування, самостійна робота, індивідуальні заняття, консультації, виконання комплексного індивідуального завдання.

Лекційна форма проведення занять передбачає застосування таких методів (інтерактивна, відеолекція, лекція-конференція, лекція-діалог):

1. Пояснювально-ілюстративного.
2. Проблемного засвоєння матеріалу.
3. Дискусії.
4. Дистанційних та медіа технологій навчання.

Семінарські та практичні форми занять передбачають застосування методів:

1. Частково-пошукового.
2. Дослідницького.
3. Інтерактивного.
4. Семінари-дискусії.
5. Метод кейсів.

Викладення теоретичного матеріалу здійснюється з використанням опорного мультимедіа-конспекту; постановка проблемних питань, застосування мінідискусії, виконання пошукових і творчих завдань із використанням теоретичного матеріалу; робота малих творчих груп; самостійний пошук необхідної довідкової інформації в різноманітних електронних ресурсах; консультації викладача.

Порядок оцінювання результатів навчання

Оцінювання результатів вивчення навчальної дисципліни "Міжнародна економічна діяльність України" здійснюється за накопичувальною (100-бальною) системою оцінювання.

Оцінювання здійснюється протягом семестру під час проведення лекційних, практичних, семінарських занять і оцінюється сумою набраних балів (максимальна сума – 60 балів, мінімальна сума, що дозволяє студенту отримати допуск на екзамен – 35 балів);

Поточний контроль включає оцінювання студентів під час:

Лекцій – активна робота на парі (0,5 бала за кожне заняття) за умови виконання студентом активної участі в обговоренні теми заняття, становлення питань та

висловлюванням своєї думки стосовно теми заняття. Загальна кількість балів 6.

Практичних та семінарських занять – активна робота на парі (2 бал за кожне заняття), за умови виконання студентом активної участі в дискусії стосовно теми заняття та відповіді на поставлені питання. Загальна кількість балів 24.

Форми поточного оцінювання та методи демонстрування результатів навчання:

фронтальне опитування. Протягом семестру студенти проходять опитування за лекційним матеріалом за всіма темами (1-12). Максимальна оцінка за кожне опитування – 2 бали;

індивідуальне опитування. Протягом семестру студенти проходять індивідуальне опитування за матеріалом практичних занять. Максимальна оцінка – 3 бали за кожне опитування.

контрольні роботи. Протягом семестру студенти пишуть 3 контрольні роботи. Перша контрольна робота включає теми 1-4 та оцінюється у 3 бали, друга контрольна робота – теми 5-8 та оцінюється у 3 бали, третя контрольна робота – теми 9-12 та оцінюється у 2 бали. Максимальна оцінка за контрольні роботи – 8 балів;

колоквіуми. Протягом семестру студенти пишуть 2 колоквіуми. Максимальна оцінка за два колоквіуми складає 12 балів. Максимальна оцінка за колоквіум 1 складає 7 балів. Колоквіум 1 включає теми 1-7. Структура колоквіуму 1: 1) 15 тестових питань (1,5 бали), 2) два теоретичні питання (максимальна оцінка за кожне теоретичне завдання – 1 бал); 3) практичне завдання (максимальна оцінка – 2,5 бали). Максимальна оцінка за колоквіум 2 складає 5 балів. Колоквіум 2 включає теми 8-12. Структура колоквіуму 2: 1) 15 тестових питань (1,5 бали), 2) одне теоретичне питання – 1 бал); 3) практичне завдання (максимальна оцінка – 2,5 бала).

Самостійна робота здобувача включає:

опрацювання теоретичних основ прослуханого лекційного матеріалу;

вивчення окремих тем та питань, що передбачені для самостійного опрацювання;

підготовка до практичних занять;

підготовка до контрольних робіт та інших форм поточного контролю;

пошук (підбір) джерел для підготовки презентацій за заданою тематикою.

Підсумковий / семестровий контроль, що проводиться у формі семестрового екзамену, відповідно до графіку навчального процесу.

Кожен екзаменаційний білет складається із 3 практичних ситуацій, які передбачають вирішення типових професійних завдань та дозволяють діагностувати рівень теоретичної підготовки студента і рівень його компетентності з навчальної дисципліни. Екзаменаційний білет включає: одне стереотипне, одне евристичне та одне діагностичне завдання.

Екзаменаційний білет включає:

одне стереотипне завдання – тах кількість балів 10;

одне евристичне – тах кількість балів 10;

одне діагностичне завдання – тах кількість балів 20.

Виставлення підсумкової оцінки здійснюється за шкалою, наведено в таблиці «Шкала оцінювання: національна та ЄКТС».

Форми оцінювання та розподіл балів наведено у таблиці «Рейтинг-план навчальної дисципліни».

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ЄКТС	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82 – 89	B	добре	
74 – 81	C		
64 – 73	D	задовільно	
60 – 63	E		

Рейтинг-план навчальної дисципліни

Тема	Форми та види навчання		Форми оцінювання	Мак бал
ТЕМА 1. Сутність і особливості міжнародної економічної діяльності ТЕМА 2. Суб'єкти міжнародних економічних операцій в Україні.	<i>Аудиторна робота</i>			
	Лекція	Проблемна лекція за питаннями: 1. Сутність та основні принципи міжнародної економічної діяльності. 2. Форми міжнародної економічної діяльності. 3. Відкрита економіка: її сутність, основні риси та показники. 4. Платіжний баланс як показник ступеню інтенсивності та ефективності розвитку МЕД: його сутність та структура	Активна робота на парі	0,5
	Практичне заняття	Семінарське заняття за темою «Сутність, форми та суб'єкти міжнародної економічної діяльності України»	Активна робота на парі	2
	<i>Самостійна робота</i>			
	Питання та завдання до самостійного опрацювання	Виконання завдань на оцінку рівня відкритості економіки України.	Виконання практичних завдань	
ТЕМА3. Експорт та імпорт товарів ТЕМА 4. Особливості міжнародної торгівлі послугами в Україні.	<i>Аудиторна робота</i>			
	Лекція	Проблемна лекція за питаннями: 1. Основні факторні передумови участі України в міжнародній торгівлі. 2. Експортна політика України. 3. Імпортна політика України. 4. Сутність та класифікація міжнародної торгівлі послугами. 5. Міжнародний ринок послуг: сучасний стан та перспективи розвитку. 6. Особливості становлення та розвитку ринку послуг в Україні	Активна робота на парі	0,5
	Практичне заняття	Семінарське заняття за темою «Особливості експортної та імпортної діяльності національних суб'єктів господарювання»	Активна робота на парі	2
<i>Самостійна робота</i>				

	Питання та завдання до самостійного опрацювання	Виконання завдань на розрахунок експортної, імпоротної, зовнішньоторговельної квоти індексу товарності країни	Виконання практичних завдань	
ТЕМА 5. Міжнародні інвестиційні, валютно-кредитні відносини України.	Аудиторна робота			
	Лекція	Проблемна лекція за питаннями: 1. Особливості міжнародного інвестування на сучасному етапі. 2. Специфіка участі України в міжнародних ринках капіталів. 3. Роль ТНК у системі міжнародного інвестування. 4. Особливості розвитку міжнародних валютно-фінансових відносин у країнах трансформаційного типу. 5. Проблеми зовнішньої заборгованості України. Сучасна стратегія управління державним боргом України	Активна робота на парі	0,5
	Практичне заняття	Семінарське заняття за темою «Особливості сучасного міжнародного інвестування та специфіки участі України у світових інвестиційних процесах»	Активна робота на парі	2
	Самостійна робота			
	Питання та завдання до самостійного опрацювання	Аналіз міжнародної інвестиційної позиції країни, аналіз та оцінка зовнішньої заборгованості та рівня боргової безпеки України	Індивідуальне опитування	3
ТЕМА 6. Україна на світових ринках праці та міжнародна трудова міграція	Аудиторна робота			
	Лекція	Проблемна лекція за питаннями: 1. Сутність та класифікація складових, факторів та видів міжнародної міграції робочої сили. 2. Міжнародний ринок праці: сучасний стан та перспективи розвитку. 3. Україна в міжнародних міграційних процесах	Активна робота на парі	0,5
	Практичне заняття	Практичне заняття за темою «Участь України в міжнародних міграційних процесах та оцінка сучасного стану національного ринку праці»	Активна робота на парі	2
	Самостійна робота			
	Питання до самостійного опрацювання	Дослідження особливостей функціонування світового ринку праці та ринку праці України	Фронтальне опитування	2
на по лі ти ка	Аудиторна робота			

	Лекція	Проблемна лекція за питаннями: 1. Сутність та форми, канали міжнародного трансферу технологій. 2. Науково-технічні зони в стратегії розвитку відкритої економіки. 3. Особливості макроекономічної політики України в сфері науково-технічного співробітництва.	Активна робота на парі	0,5
	Практичне заняття	Практичне заняття за темою «Визначення особливостей сучасної державної науково-технічної політики України: методів, інструментів та правового забезпечення»	Активна робота на парі	2
	Самостійна робота			
	Питання та завдання до самостійного опрацювання	Дослідження особливостей формування та функціонування світового ринку технологій та ринку технологій в Україні	Контрольна робота	3
ТЕМА 7. Міжнародний трансферт діяльності технологій та інноваційна політика в системі пріоритетів міжнародної економічної	Аудиторна робота			
	Лекція	Проблемна лекція за питаннями: 1. Особливості макроекономічної політики України в сфері науково-технічного співробітництва. 2. Взаємодія України з міжнародними організаціями у науково-технічній сфері	Активна робота на парі	0,5
			Колоквіум	7
	Практичне заняття	Практичне заняття за темою «аналіз та оцінка сучасного стану розвитку технопарків, бізнес-інкубаторів в Україні та проблеми їх розвитку»	Активна робота на парі	2
	Самостійна робота			
Питання та завдання до самостійного опрацювання	Дослідження закордонного досвіду створення та функціонування технопарків, технополісів, бізнес-інкубаторів	Виконання практичних завдань		
ТЕМА 8. Регулювання міжнародної економічної діяльності України.	Аудиторна робота			
	Лекція	Проблемна лекція за питаннями: 1. Концептуальні проблеми регулювання відкритої економіки. 2. Моделі регулювання міжнародної економічної діяльності	Активна робота на парі	0,5
	Практичне заняття	Практичне заняття за темою «Аналіз існуючих моделей регулювання міжнародної економічної діяльності»	Активна робота на парі	2
Самостійна робота				

	Питання та завдання до самостійного опрацювання	Виконання практичних завдань щодо аналізу та оцінки сучасної моделі регулювання міжнародної економічної діяльності в Україні	Контрольна робота	3
ТЕМА 8. Регулювання міжнародної економічної діяльності України.	<i>Аудиторна робота</i>			
	Лекція	Проблемна лекція за питаннями: 1. Податкове регулювання як ефективний інструмент оптимізації механізму міжнародного співробітництва 2. Аналіз сучасної системи оподаткування України	Активна робота на парі	0,5
	Практичне заняття	Практичне заняття за темою «Оцінка ефективності сучасної системи оподаткування зовнішньоекономічних операцій в Україні»	Активна робота на парі	2
	<i>Самостійна робота</i>			
	Питання та завдання до самостійного опрацювання	Дослідження досвіду формування ефективної податкової системи в розвинених країнах	Фронтальне опитування	2
ТЕМА 9. Особливості митного регулювання міжнародної торгівлі в Україні	<i>Аудиторна робота</i>			
	Лекція	Проблемна лекція за питаннями: 1. Особливості регулювання зовнішньоторговельних операцій в Україні: методи та інструменти реалізації. 2. Тарифні методи підтримки національного товаровиробника у міжнародній торгівлі. 3. Нетарифні методи регулювання зовнішньої торгівлі. 4. Відносини України з міжнародними інститутами регулювання торгівлі	Активна робота на парі	0,5
	Практичне заняття	Практичне заняття за темою «Визначення фактичного рівня захисного тарифу. Розрахунок оптимального митного тарифу. Оцінка економічних наслідків введення країною імпортного митного тарифу»	Активна робота на парі	2
	<i>Самостійна робота</i>			
	Питання та завдання до самостійного опрацювання	Виконання практичних завдань щодо розрахунку ефективного митного тарифу	Індивідуальне опитування	3
ар од ні ко ме	<i>Аудиторна робота</i>			

	Лекція	Проблемна лекція за питаннями: 1. Сутність та класифікація міжнародних комерційних операцій. 2. Експортно-імпортні операції: сутність та види. 3. Поняття та форми товарообмінних операцій. 4. Сутність та структура міжнародних комерційних контрактів. 5. Особливості організації міжнародної контрактної діяльності підприємства	Активна робота на парі	0,5
	Практичне заняття	Практичне заняття за темою «Дослідження практики здійснення комерційних операцій у зовнішньоекономічній діяльності українських підприємств»	Активна робота на парі	2
	Самостійна робота			
	Питання та завдання до самостійного опрацювання	Визначення особливостей підготовки та укладання зовнішньоторговельних контрактів	Контрольна робота	2
ТЕМА 11. Україна у світових інтеграційних процесах	Аудиторна робота			
	Лекція	Проблемна лекція за питаннями: 1. Економічна інтеграція як фактор розвитку міжнародної економічної діяльності України. 2. Розвиток торговельно-економічних відносин України з країнами Європи на сучасному етапі. 3. Завдання та умови європейської інтеграції України. 4. Прикордонне співробітництво як специфічна форма реалізації міжнародного поділу праці. 5. Сучасний стан прикордонного співробітництва України	Активна робота на парі	0,5
	Практичне заняття	Практичне заняття за «Європейський вектор зовнішньоекономічної діяльності України: перспективи та завдання європейської інтеграції»	Активна робота на парі	2
	Самостійна робота			
	Питання та завдання до самостійного опрацювання	Інтеграційні пріоритети України в умовах глобалізації світової економіки	Виконання практичних завдань	
мі жн ар од но	Аудиторна робота			

	Лекція	Проблемна лекція за питаннями: 1. Розвиток процесів інтернаціоналізації на сучасному етапі. 2. Сутність, основні етапи, форми економічної глобалізації. 3. Глобальні проблеми сучасної світової економіки. 4. Міжнародна економічна орієнтація України у сфері міжнародного співробітництва щодо вирішення глобальних проблем. 5. Особливості сучасної гео економічної моделі розвитку України в міжнародному контексті	Активна робота на парі	0,5
			Колоквіум	5
	Практичне заняття	Практичне заняття за темою «Визначення статичного та динамічного ефектів міжнародної економічної інтеграції»	Активна робота на парі	2
	Самостійна робота			
	Питання та завдання до самостійного опрацювання	Виконання завдань щодо аналізу та обґрунтування факторів впливу на розвиток інтеграційних процесів в Україні	Виконання практичних завдань	

Рекомендована література

Основна

1. Бестужева С. В. Міжнародна економічна діяльність України : навч. посіб. / С. В. Бестужева. – Харків : Вид. ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2016. – 266 с.
2. Бестужева С. В. Міжнародні економічні відносини : навч. посіб. / С. В. Бестужева. – Харків : Вид. ХНЕУ, 2009. – 384 с.
3. Бестужева С. В. Міжнародна економічна діяльність України : навч.-практ. посіб. [Електронний ресурс] / С. В. Бестужева. – Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2019. – 197 с.
4. Кухарська Н. О. Міжнародна економічна діяльність України: [навч. посіб.] / Н. О. Кухарська, С. К. Харічков С. К. – Х. : Одісей, 2006. – 456 с.
5. Макуха С. М. Україна в міжнародних відносинах в умовах глобалізації / С. М. Макуха. – Х. : Легас, 2003. – 352 с.
6. Мельник Т. Міжнародна торгівля товарами в умовах глобальної конкуренції : монографія / Т. Мельник. – К. : КНТЕУ, 2007. – 451 с.
7. Новицький В. Є. Міжнародна економічна діяльність України: [Підручник] / В. Є. Новицький. – К. : КНЕУ, 2003. – 948 с.
8. Шевчук В. О. Міжнародна економіка: теорія і практика: підручник / В. О. Шевчук. – К. : Знання, 2008. – 663 с.
9. Школа І. М. Міжнародні економічні відносини : підручник для студ. вищ. навч. закл. / І. М. Школа, В. М. Козменко, О. В. Бабінська; Чернів. торг.-екон. ін-т Київ. нац. торг.-екон. ун-ту. – 2-ге вид., переробл. і допов. – Чернівці : Книги-XXI, 2007. – 544 с.

Додаткова

10. Бестужева С. В. Глобалізація та світова фінансова криза: прогнозована реальність / С. В. Бестужева // Економічний простір : зб. наук. пр. – № 22/1. – Дніпропетровськ : ПДАБА, 2009. – С. 78–85.
11. Бестужева С. В. Дослідження економічної сутності експорту / С. В. Бестужева // Ринкова трансформація економіки : зб. наук. пр. – Харків : ХІБМ, 2009. – Вип. 11. – С. 104–108.
12. Бестужева С. В. Комплексний підхід до формування системи показників оцінки усталеного розвитку зовнішньоекономічної діяльності / С. В. Бестужева, К. Б. Коблякова, І. В. Мілько // Економічний простір : зб. наук. пр. – № 21. – Дніпропетровськ : ПДАБА, 2009. – С. 5–8.
13. Бестужева С. В. Концептуальні підходи щодо визначення сутності експортного потенціалу / С. В. Бестужева // Економіка і суспільство. – 2017. – № 8. – С. 22–28.
14. Бестужева С. В. Методичні засади оцінки ефективності державного регулювання міжнародної економічної діяльності підприємств / С. В. Бестужева // Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія "Економіка та менеджмент". – 2017. – № 23. – С. 32–36.
15. Бестужева С. В. Митне регулювання зовнішньоекономічної діяльності в Україні: сучасний стан, проблеми та перспективи розвитку / С. В. Бестужева, О. М. Котиш, І. В. Мілько // Coastal regions: problems and paradigms of socio-economic development. Section 2. Institutional support of regional development : Колективна монографія. – Riga, Latvia, 2018. – С. 206–233.
16. Козик В. В. Зовнішньоекономічні операції і контракти : навч. посіб. / В. В. Козик, Л. П. Панкова, Я. С. Карп'як. – 2-ге вид., перероб. і доп. – К. : Центр навчальної літератури, 2004. – 608 с.
17. Старостіна А. Суперечливі шляхи економічної глобалізації / А. Старостіна, О. Каніщенко // Економіка України. – № 5. – 2008. – С. 58 - 65.
18. Шкурупій О. В. Зовнішньоекономічна діяльність підприємства: Навч. посіб./ О. В. Шкурупій, В. В. Гончаренко та ін. ; за ред. О. В. Шкурупій. – К. : Центр учбової літератури, 2012. – 248 с.

Інформаційні ресурси

19. Про зовнішньоекономічну діяльність : Закон України № 959-ХІІ від 16.04.91., зі змінами та доповненнями [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua/>
20. Сторінка курсу «Міжнародна економічна діяльність України» на платформі Moodle (персональна навчальна система) : веб-сайт. URL: <https://pns.hneu.edu.ua/course/view.php?id=3118>